

ZAMANI PLANLAMA, İŞLERİN TAKSİMİ VE YARDIMLAŞMA

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

“O, rahmetinin eseri olarak gece ile gündüzü var etti ki, geceyin istirahat edesiniz, gündüzün de hayatınız için çalışıp Allah’ın lütfundan nasibinizi arayasınız ve O’nun nimetlerine şükredesiniz.” (*Kasas Sûresi*, 73)

إِنَّ لِرَبِّكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَإِنَّ لِنَفْسِكَ عَلَيْكَ حَقًّا، وَلَا أَهْلِكَ عَلَيْكَ حَقًّا. فَأَعْطِ كُلَّ ذِي حَقِّ حَقَّهُ

“Allah’ın sizin üzerinizde hakkı var, nefsinin sizin üzerinizde hakkı var, ailenin sizin üzerinizde hakkı var.. her hak sahibine hakkını ver.” (*Buhârî, edeb 86*)

Vakit **servet**, sıhhat **devlet**, bunları değerlendirmek ise en büyük **saadettir**. Zaman, Allah’ın bize bahsettiği bir sermayedir. Bu sermayeyi en iyi şekilde **değerlendiremezsek**, ahirette hesabı vardır. Efendimiz Sallallâhü Aleyhi Vesellem şöyle buyurmuştur: “Hiçbir kul, kıyamet gününde, **ömrünü nerede tükettiğinden**, ilmiyle ne gibi işler yaptığından, malını nereden kazanıp nerede harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorulmadıkça, **bulduğu yerden kıpırdamaz.**” (*Tirmizî, Kıyamet 1*)

Zamanı disiplin altına alanlar, hedeflerine daha hızlı ulaşırlar. Zamanı yönetmek, hayatı yönetmektir. Zamanın kıymeti, kendisiyle değil; içinde yapılan işlerle ölçülür. “**Asrı Saadet**”, bir zaman dilimi değil; o zamanda yaşanan **iman ve aksiyonun** adıdır.

Aslında Cenâb-ı Hakk'ın, namaz vakitleri gibi kıymetli anları yirmi dört saatin içine koyması, O'nun zamana nur saçması açısından çok önemlidir. Farz namazlar Müslüman kimseye, günlük zamanını taksim ve programlama alışkanlığı kazandırmaktadır. Namaz saatlerine öncelik vererek diğer görevleri bu zamanlara göre planlamak, ibadetleri aksatmamak için de gereklidir. Allah, hafta nursuz kalmasın diye onu, içinde eşref saat-i bulunan **cuma günü** ile nurlandırmıştır.

İnsan, sahip olduğu 24 saatlik sermayeyi son günüymüş gibi ele almalı, bu yirmi dört saati, namaza göre programlayıp her parçasını Hizmet-i İmaniye ve Kur'âniye ile nurlandırmalıdır. İnsan, zamanını bu şekilde değerlendirebilirse, bir taraftan hakikaten zamanın kadrini, kıymetini bildiğini göstermiş **olacak**, diğer taraftan **salih bir daireye** gireceğinden ve dolayısıyla da haftaları ve ayları böyle geçeceğinden, **hayatında nurlu bir sene meydana gelmiş olacaktır.**

Zaman tanziminde dikkat edilmesi gereken diğer bir nokta ise şudur: İnsan, uygulamayı düşündüğü zaman tanzimini öncelikle hayatını paylaştığı insanlara açmalı, onların düşünce ve görüşlerini almalı, sonra da yapması gereken vazifelerin ehemmiyetini onlara anlatıp aklen ve kalben onları ikna etmelidir. Yani eşinin, çoluk-çocuğunun, anne-babasının hakları yanında kendisi üzerinde Allah'ın, dinin, Kur'ân'ın hakkı olduğunu ve her hak sahibine hakkının verilmesi gerektiğini dili döndüğünce izah etmeye çalışmalıdır. İnsan, aynı haneyi paylaştığı kişilerle bu konuda bir mutabakata varabilirse üzerine terettüp eden işleri aile

çevresinin olumsuz söz ve tavırlarına takılmadan, daha rahat ve kolaylıkla yapabilir.

Zaman tanzimi, işleye işleye vicdanlarımızda ikinci bir fitrat hâline gelmeli. İkinci bir fitrat hâline gelince, biz de onun üzerine eğilecek ve onun her parçasına kendi ruh dünyamızı işlemeye çalışacak, ruhsuz bir anın geçmesine fırsat vermeyeceğiz.

Zamanın doğru tanzimi, yapılması gereken tüm işleri önem sırasına koyarak hayatı buna göre planlamaktır. Bu plan içinde ibadetler, aileye ve sorumluluk taşıdığımız insanlara karşı görevler mutlaka yer almalıdır.

Günlük hayat planlanırken gece ibadeti kesinlikle ihmal edilmemelidir. Kısa da olsa gece kalkıp namaz kılmak ve dua etmek, kişiye kayıp değil büyük kazanç sağlar. Çünkü gece ibadeti insanın manevi dirilişine vesile olur, değeri çok yüksektir ve Allah katında ayrı bir kıymeti vardır.

Kur'an'ın فَاِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ “Bir işi bitirince, hemen başka işe giriş, onunla uğraş” âyet-i, Müslümanlara önemli bir hareket felsefesi ve bir hayat düsturu sunuyor. (*İnşirah; 7*) Mü'minin hayatında boşluk olmamalı; çalışma ve dinlenme dengeli şekilde tanzim edilmelidir. Dinlenme pasif değil, aktif dinlenme olmalıdır. Meşguliyet değiştirerek dinlenmek esastır. Okumadan ibadete, ibadetten sohbet ve muhabbete, zihnî faaliyetten bedensel faaliyete geçerek “**çalışarak dinlenme, dinlenirken çalışma**” mü'mince bir hayat tarzıdır. Bir işten boşalınca hemen başka bir hayra yönelmek esastır.

Mü'min: zamanını planlı ve bilinçli kullanmalı, şükürünü amel ile eda etmeli, vazifelerini aksatmadan yerine getirmelidir. Mü'minler bir bedenın uzuvları gibidir: Birbirlerine yardım eder, noksanlarını tamamlar, kusurlarını örterler.

İşin aslına bakılacak olursa, bir mü'minin bunun dışında bir alternatifi yoktur. Bir kere, Cenâb-ı Hakk'ın mü'minlere ihsan buyurduğu her nimet çok büyüktür. İnsan olmamız bir nimet; sağlık, sıhhat, afiyet ayrı bir nimet ve hele imanla bu nimetleri duymak bambaşka bir nimet; yeme-içme, ebediyeti ve ebedî nimetleri bekleme, kısaca her şey, ama her şey bir nimet. Fakat ülfet ve ünsiyetin çocukları olarak, çok defa bunların gerçek kadr ü kıymetini bilemiyor ve dolayısıyla da bir türlü şükürlerini eda edemiyoruz. Bütün bu nimetler bir yana, başımızı kaldırıp etrafımıza baktığımızda, pek çok yerde sıcak savaşların cereyan ettiğini ve her gün on binlerce insanın kan ağladığını göreceğiz. Şimdi etrafımızda hâdiseler bütün dehşet ve ürperticiliği ile böyle cereyan ederken, bizim hidayet üzerinde bulunmamız, mükellefiyetlerimizi yerine getirebilecek müsait ortamı bulmamız, birer nimet değil midir? Ve bütün bunlar şükür istemez mi? Öyleyse, her zaman bir işten diğereine koşmalı, mevcut çalışma sistematığı içinde üzerimize düşen vazifeleri dur-durak bilmeden yerine getirmeli, bizzat amelin içine konulan ruhi ve mânevi zevkleri bütün derinliğiyle yaşamalıyız.

Evet, bir mü'min için “artık yapacak bir şey kalmadı; vazifem bitti” diye rahata kapılıp, olduğu yerde kalma söz konusu olamaz.

Mü'mine düşen şey bir hayırdan boşalınca ikinci bir hayıra koşma, yorulma içinde dinlenme, dinlenmeyi bir başka yorulmanın mukaddimesi hâline getirme ve hayatında boşluk olmayan bir insan gibi yaşamaktır. Özellikle günümüzde asırlardan beri rahnedar olan mânevî bir kalenin tamiri mevzubahis olduğundan, Kur'ân ve iman hizmetine gönül vermiş insanlar **şimdiye kadar gösterilen fedakârlıktan daha fazlasını gösterme** ve bu konuda daha hassas hareket etme mecburiyetindedirler.

Rabb'im, **irademizi kullanarak zamanı tanzim etmeye** ve onun her anını dolu dolu değerlendirmeye bizleri muvaffak etsin!